

สุนัขใช้งานในเมืองไทย

โดย ดร.หาญ ไคลน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุนัขใช้งานคือ สุนัข ทุกชนิด ที่ทำ ประโยชน์ให้แก่ นาย ต่างจากสุนัขเลี้ยงเล่นซึ่งได้แต่ให้ความเพลิดเพลินแก่นาย แต่ไม่มีประโยชน์เป็นพิเศษอย่างใด สุนัขใช้งาน (ภาษาเยอรมัน Arbeitshunde ภาษาอังกฤษ Working Dogs หรือ Utility Dogs) นั้นแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

- ๑. สุนัขล่าสัตว์ (Gun Dogs, Jagdhunde)
- ๒. สุนัขเฝ้ายาม (Guard Dogs, Wachhunde)
- ๓. สุนัขใช้ในราชการ (Service Dogs, Diensthunde)

สุนัขล่าสัตว์นั้นชอบบอกอยู่แล้วว่า มีหน้าที่รับใช้คนถือปืนคือสุนัขล่าสัตว์ วิธีปฏิบัติงานของสุนัขประเภทนี้มีหลายชนิด คือ สกกรอย (track) ชี้ทาง (point) ตามหา (quest) ไล่ (drive) และเก็บสัตว์ (retrieve) สุนัข บางพันธุ์ ได้ชื่อจาก วิธีปฏิบัติงาน ของมันเช่น Golden Retriever ซึ่งมีอยู่ในเมืองไทยหลายตัว และ Pointer เป็นต้น สุนัขล่าสัตว์อีกชนิดหนึ่งคือพันธุ์ Labrador ซึ่ง

เป็นพันธุ์สุนัขตัวโปรดของ ม.จ. รัชฎาภิเศก โสณกุล อธิบดีกอธิการบดีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และพวก Spaniels ซึ่งมีชื่อเสียงและเป็นที่ยูจกกันทั่วไปนั้น ก็นับอยู่ในประเภท Gun dogs.

แต่พวก Spaniels นี้อยู่ในเขตที่ทะเล ไม่ใช้สุนัขใช้งาน เพราะในพันธุ์เดียวกันนี้ มีทั้งพวกที่ใช้งานและพวกที่เลี้ยงเล่น พวกที่สำหรับเลี้ยงเล่นนั้นชนหยิก และใบหูยาวถึงดิน พวกนี้เลี้ยงกันไว้เพื่ออวดและแสดงให้ดูกัน ส่วนพวกใช้งานนั้นรูปร่างซึ่งสูงกว่า และใช้ได้ดีสำหรับงานทุกชนิด และเท่าที่ชาวเจ้าทวาย เป็นสุนัขต่างประเทศที่เลี้ยงในเมืองรัตนโกสินทร์ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์และขารอนอาเรนซิลิก ได้เคยนำสุนัขชนิดนี้เข้ามาในประเทศไทย และใช้ในการไล่สัตว์ป่าออกจากกอไม้ ตามหาสัตว์ที่ถูกยิงแต่ไม่ตาย และหาสัตว์ที่ถูกยิงตายแล้วเอามาให้นาย ในการกระทำดังนี้ นายเห็นชุกก่อนสุนัขเสมอ มันเห็นสัตว์ตกตาหาญ มันสู่วิวและหมย้าได้โดยระโศคชั้นกักแฉวมุก และเข่นสัตว์ทคอยระวังตัว

เสมือ Spaniel ของชาวเจ้าชื่อ "Tupfel-chen" เคยจับคนที่ลี้ภัยเข้ามาในบ้านกลางคืนได้สามคน แต่ในจำนวนนี้เป็นตำรวจเสียสองคน.

สุนัขเฝ้ายาม คือสุนัข ที่อยู่กับ บ้าน และสวน ความจริงสุนัขทุกตัวที่ไม่มีควาชำนาญอย่างใดเป็นพิเศษก็เป็นสุนัขเฝ้ายามทั้งนั้น เพราะนิสัยสลับเข้านั้นนิสัยประจำสุนัขทั่วไป.

สุนัขใช้ในราชการ (Service Dogs) สามารถทำประโยชน์แก่ราชการ ทหารหรือตำรวจได้เป็นอย่างดี พันธุ์สุนัขที่ใช้ในหน้าที่นี้ ได้แก่ "German Shepherd Dogs" เป็นต้น การเรียกสุนัขพันธุ์นี้ว่า Alsatians นั้นไม่สู้จะถูกต้องนัก ในจำพวกสุนัขชนิดนี้ RIN-TIN-TIN คาราวาภาพยนตร์เห็นจะมีชื่อเสียงที่สุด Alsatians นี้มีคนนิยมมากที่สุดกในประเทศไทย แต่ยังมีสุนัขพันธุ์อื่น ๆ อีกที่จัดอยู่ในพวก Service Dogs ที่มีอยู่ในเมืองไทย คือ Dobermann Pinscher, Airdale Terrier, และ German Boxer นอกจากนั้นยังมีพันธุ์อื่น ๆ ซึ่งเท่าที่ข้าพเจ้าทราบยังไม่เคยมีเข้ามาในเมืองเลย เช่น Giant Schnautzer, Rottweiler, และ Hungarian Kuhvash เป็นต้น และยังมีพันธุ์ที่อีกหลายพันธุ์.

ทั้ง ๆ ที่เวลานี้ กองทัพบกใช้เครื่องจักรมากขึ้นเสมือ สุนัขเหล่านี้ก็ยังทำประโยชน์ได้มากในสนามรบ โดยทำหน้าที่เป็นผู้ส่งข่าว, ค้นหาทุ่นระเบิด, ช่วยเหลือคนเจ็บ การที่กองทัพของบางประเทศยังไม่ใช้สุนัขก็เพราะสาเหตุสองประการ คือ เพราะเห็นว่าชีวิตทหารไม่มีค่าสูงพอที่จะต้องใช้สุนัขแพง ๆ หรือ เพราะแผนกเสนาธิการไม่ทันสมัย ในประเทศไทยนั้นจะว่าล่าสมัยก็ไม่เชิง เพราะมีท่านผู้มียศสูง ๆ ในกองทัพบกและในราชการตำรวจ ที่เริ่มสนใจในสุนัขที่หัดไว้ใช้ในราชการขึ้นบ้างแล้ว แต่สิ่งที่แน่นอน คือ ประชาชนทั่วไปยังไม่เห็นประโยชน์ที่สุนัขอาจจะทำได้ในประเทศนี้ มีบุคคลหลายท่านได้แสดงความเห็นว่าควรตั้ง "สมาคมเพื่อเลี้ยงและฝึกหัดสุนัขในประเทศไทย" แต่ความคิดอันนี้ยังไม่เป็นความจริงขึ้นมา ฉะนั้นการกระทำทุกอย่างในค่านับจึงเป็นแต่การกระทำของคนน้อยคน ใครจะเริ่มเลี้ยงสุนัขก็ต้องหาความรู้เอาเอง และต้องเสียเวลาและทุนทรัพย์เป็นอันมาก เพราะไม่มีสโมสรซึ่งเป็นที่ถกเถียงกันถึงวิธีเลี้ยงต่าง ๆ ที่ให้ผลและไม่ให้ผลไม่มีองค์การที่จะช่วยเหลือกันเลี้ยงสุนัข ควบคุมทะเบียนสุนัข และจัดให้มีการประกวดสุนัข และไม่มึนคยสารอันใดที่จะพิมพ์

เรื่องเกี่ยวกับการเล่นสุนัข ให้คำแนะนำ แก่ผู้ที่เป็นสมาชิก และสอนประชาชนให้ รู้จักเลี้ยงและรักษาเพื่อนสี่เท้าของเธอ.

การที่เขินเขินเขินเขิน หนีตาอย่าง ยิง ด้วยคนไทยมีนิสัยรักสุนัข ฉะนั้น ความรักอันนี้น่าจะได้นำไปใช้ในการผสม และคัดเลือกสุนัข แต่สิ่งที่ควรจะเป็นไปได้ โดยง่ายกายเช่นนี้ ทำไมจึงยังไม่เกิดขึ้น ชาวเขาสังเกตว่า อาจจะเป็นเพราะสุนัข พน เมืองไม่ แสดง ลักษณะ อันดีทั้งหลาย ซึ่งทำ ให้สุนัขต่างประเทศเป็นสัตว์ที่คุ้มประโยชน์ และไว้ใจได้ของมนุษย์ สุนัขพนมเมืองยังมี นิสัยสัตว์ป่าติดอยู่ เช่นเคี้ยวขี้สัตว์เลื้อย อื่นๆ ในประเทศไทย และประชาชนยังไม่ ทราบวิธีที่จะทำ ให้มันละนิสัย ที่น่าเกลียด ขางอย่างและหัดให้เขินเขินได้ โดย มากมักจะถูกทิ้งให้โอดตามลำพัง และ เมื่อไม่ได้รับความรัก ไม่ได้รับอาหารตาม เวลา และการ ขำระล้าง อันสมควร สุนัข เหล่านี้มักยอมต้องกลายเป็นสัตว์ ขเรอน ที่ มีนิสัยป่าเถื่อน ไม่ใช่แค่สุนัขพนมเมือง แม้แต่ สุนัขต่างประเทศหากถูกทอดทิ้งก็จะ กลายเป็นเช่นนั้น แต่อาศัยที่ราคาสุนัขต่าง ประเทศแพง เจ้าของ จึงไม่กล้าทอดทิ้ง ส่วนสุนัขพนมเมืองนั้นไม่มีราคาจึงถูกทอดทิ้ง โดยละเพราะในเวลาที่มีคนเป็นโรคคือ ในขณะที่ ภูมิต้องการความดูแลเป็นอย่างดี ซึ่งอาจ

ทำให้มันกลายเป็นสัตว์ที่มประโยชน์ได้. เทาที่ชาวเขาเคยประหลาด สุนัขพนม เมืองซึ่งชาวเขาได้เลี้ยงมาเป็นจำนวนมาก จะถูกหัดได้เหมือนกัน แต่ต้องใช้เวลานาน กว่าสุนัขต่างประเทศ แต่เมื่อหัดได้แล้ว ใช้การได้ก็เท่ากัน สุนัขสีแองโกล Lumpi ของชาวเขาซึ่ง ชาวเขาได้เก็บมาเลี้ยงจาก บริเวณฟ้างกรมมหาวิทยาลัย เวลาน ชาวเขาส่งให้กักจะกักทันที เผ่ายามโคต และกระโศกข้ามกระโศกสูง ๒.๕๐ ม. และ นอกจากนั้น ยังช่วยสอนลูก สุนัขอื่น ๆ ด้วย ภาษาสุนัขว่าให้ทำอะไร ๆ ครั้งหนึ่งชาว- เขาได้พบสุนัขตัวเมียตัวหนึ่งทิ้งจหวัดตราว ชาวเขาชอบมันมาก จึงได้ ซ้อทันที จาก เจ้า พนักงานศาลากร สุนัขตัวนี้ชาวเขาตั้งชื่อ ว่า "PIM" ก่อนที่ชาวเขาเอามาเลี้ยง มัน เคยจับปลาและปลาทูมหาด เคยฆ่าลิงและ สุนัขและขโมยไก่ ซึ่งมันทำมาเหมือนกับ ได้รับการฝึกหัดมาให้ทำเช่นนั้น และที่ กที่สุดคือ มันทำลายงูโดยกัดที่คอและสับก ันไปบนอากาศ และกัดอีกครึ่งหนึ่งก่อน ึ่งจะมีโอกาสเห็นมากที่สุดได้ ชาวเขาได้ใช้ ความเพียรเป็นอย่างมากในการหัดสุนัขที่ ึ่งครึ่งเดือนตัวนี้ให้เขินสัตว์ที่น่ารัก และเป็น สุนัขล่าสัตว์ที่คล่องแคล่ว แต่น่าเสียดาย เมื่อชาวเขารับมันมาเลี้ยง มันอายุมากแล้ว ชาวเขาจึงไม่สามารถหัดให้มันละทิ้ง

นิสัยยัตระกูลใด จึงถูกวางยาเบื่อด้วยชัน
เนือ ซึ่งเพื่อนบ้านข้าพเจ้าแกล้งโยนให้มัน.

ตัวอย่างที่ข้าพเจ้าให้มัน แสวงให้
เห็นว่า สุนัขพิน เมืองไม่ ควรไ้รับการ คุก
กึ่งที่มันไ้รับอยู่เสมอ ๆ ตามความสังเก
ของข้าพเจ้าสุนัข พินเมือง ซึ่งฝรั่ง เรียก กั้น
โดยทั่วไปว่า "Pariahs" ของเมืองไทยนั้น
มีลักษณะ คล้ายคลึง กั้น บางอย่าง ซึ่งทำให้
ข้าพเจ้าคิดว่า บางที หรือ จะว่าแน่ ๆ ที่
เกี่ยวกับไ้ มันมาจากพันธ์ สุนัขพินไ้เดียว
กันทั้งนั้นคือมาจากหมาป่า (Siamese Jungle
Dog).

ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีที่ทราบว่า มีสุนัข
พันธ์ หนึ่ง เรียกว่า "หมาสี่สวาท" ไ้รับ
ความเลียงจากเจ้าของบางท่านทั้งใน กรุง
เทพฯ และตามหัวเมือง สุนัขชนกฉับของ
ไทย (Siamese Ridge Back) ก็เช่นเดียวกับ
มันจะเกี่ยวข้องกับ "Rhodesian Ridgeback"
(ตามทฤษฎี ของ Clifford L. Hubbard ผู้
ชำนาญทางสุนัข ของ อังกฤษ) หรือไม่ก็
ตาม มันควรจะไ้รับความเอาใจใส่อันใกล้
ชิด "หมาช่อ" ของเมืองเหนือ ซึ่งอาจจะ
ปรากฏว่าเป็นญาติกับ Tibetan Mastiff ก็
ควรมีผู้ผสมที่เก่ง ๆ ลงทุนเลี้ยงไว้ มันเฝ้า
ยามดีมาก.

ข้าพเจ้ายังเชื่อมั่นอยู่ กึ่งที่ข้าพเจ้าไ้
เขียน ลงใน หนังสือ วิทยาศาสตร์ และ ใน ที่
อื่น ๆ ว่า สุนัขพินเมืองของเราจะไ้
ผสมกับสุนัข ต่างประเทศไ้ และ อาจจะ
ผลดีสำหรับทั้งสองฝ่าย ข้าพเจ้าไม่
ต้องการชี้แจงข้อกล่าวอีกคร้งว่า ข้าพเจ้า
เชื่อว่า ถ้าเราตั้งใจผสม และ คัดเลือก ต่อไป
เพียง ๕ ชั่วโมงเราจะไ้ผล คือ ไ้สุนัขรับ
ใช้อันเหมาะ ที่สค สำหรับเมืองร้อน ที่
ข้าพเจ้าว่าเหมาะที่สค คือ สุนัขชนาค Airdale
Terrier สอนง่าย เหมือน Alsatian วิกการ
ลา สควี่ เหมือน Dobermann Pinscher ซอ
สคยเหมือน Labrador คล่องแคล่วเช่นเดียวกับ
Retriever และมีอนามย์สมบรม และความ
ออกทนของสุนัขพินเมือง.

นั่นแหละยังเป็นความมุ่งหวัง ซึ่ง
สืบอาจจะกลายเป็นสิ่งที่จริง ถ้าหาก
กองทัพบกหรือกรมตำรวจจะตั้งสถานฝึก
สุนัข เช่นเดียวกับในประเทศอื่น ๆ เพื่อฝึก
หัดสุนัขไว้ใช้เป็นตำรวจหรือทหาร หรือ
ถ้าหาก มีบุคคล ที่เอาใจ ใส่ ใน เรื่อง นิสัย
๕๐-๖๐ คน ตั้งสมาคมขึ้นเพื่อผสมและ
ฝึกหัดสุนัขรับใช้ในประเทศไทย และสมาคม
นั้นปฏิบัติงาน เต็ม ความ สามารถ เพื่อบรรล
วัตถุประสงค์.